

Besluitenlijst

van de hybride vergadering van de

Adviesraad Sociaal Domein Rijswijk (ASD)

d.d. 28 februari 2024

Aanwezig: Arnoud van Drunen (voorzitter), Magriet van Leuveren, Els Kamphuis, Albert Hol, Emmy Meurs, Hanny van Dijk, Gerard Koster, Thomas Miog, Lauren van Damme, Irene Reiziger (verslag Wendy Smaal)

Afwezig: Irene Reiziger, Ellen Wesseling

Aanwezig bij aansluiten wethouder: Kim Nossent, Samira el Fadili

Aanwezig bij Sociale kaart Rijswijk: Brigitte de Niet en Reema Rameswar

Aanwezig bij Uitvoeringsagenda Jeugd: Eva Voorn, Brigitte de Niet en Reema Rameswar

Opening

Wethouder Larissa Bentvelzen sluit aan

De voorzitter meldt dat in de vergadering van de ASD op 24 januari 2024 de documenten over het Haags Toekomstperspectief Jeugd (HTP) zijn besproken. Het is duidelijk dat de keuze van de gemeente Den Haag om een deel van de ambulante jeugdhulp per 1-1-2024 lokaal in te kopen, consequenties heeft voor de overige gemeenten van de regio Haaglanden en het samenwerkingsverband Jeugd Haaglanden. De impact, risico's en beheersmaatregelen zijn in beeld gebracht door Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, waarop door Berenschot een review is uitgevoerd. In dat laatste rapport zijn constatering gedaan die de ASD zorgen baren, hieronder in beeld gebracht:

Onderling vertrouwen

'Tegelijkertijd signaleren we wel dat de communicatie rondom het HTP bij regiogemeenten wantrouwen en weerstand heeft opgeroepen. Dit vergt aandacht en reparatiewerk ten aanzien van governance, niet (alleen) op het niveau van structuur, maar ook op betrekkningsniveau'.

'De regionale discussies en besluiten over het HTP laten een patroon zien van moeizame samenwerking in de regio. We constateren dat de worsteling met zowel de samenwerkingscultuur als de formele inrichting van de jeugdregio voor veel van onze gesprekspartners een structurele werkelijkheid is. Om de aanbevelingen in de paragrafen 4.1 en 4.2 op te volgen, is het noodzakelijk dat zowel qua cultuur en onderling vertrouwen als qua structuur stappen worden gezet om deze samenwerking fundamenteel te verbeteren'.

'Gelijkgerichtheid en effectief regionaal beleid. Meerdere gesprekspartners zetten vraagtekens bij de effectiviteit van de regionale besluitvorming'.

'Samenspel van bestuur, beleid en uitvoering. Gesprekspartners vanuit meerdere gremia, zowel bestuurlijk als ambtelijk, plaatsen kritische kanttekeningen bij de mate waarin zij hun rol goed kunnen vervullen op basis van de huidige formele verhoudingen, het onderlinge vertrouwen, hun informatiepositie en de verstrekte opdrachten'.

'Alle gemeenten hebben een gezamenlijke regiovisie en dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de gehele netwerkorganisatie. Veel gesprekspartners identificeren echter situaties waarin die gezamenlijkheid ontbrak of niet gevoeld werd'.

'Landelijke ontwikkelingen. De Hervormingsagenda.....en andere landelijke ontwikkelingen brengen naar verwachting wijzigingen in wet- en regelgeving met zich mee en grotere noodzaak tot domeinoverstijgende regionale samenwerking. De jeugdregio zal zich hiertoe moeten verhouden'.

Het gaat hier om een serieus probleem! Onderling vertrouwen, transparantie en communicatie. Het zijn de fundamenten van een (verplicht) samenwerkingsverband. Een samenwerkingsverband dat de jeugdhulp aan kinderen, jongeren en gezinnen (financieel) moet borgen.

Naar de mening van de ASD spreekt de raadsinformatiebrief hierover in verhullend taalgebruik. Het benoemt niet dat er sprake is van gebrek aan onderling vertrouwen. Hooguit: *'Het advies is om komende periode aandacht te besteden aan de onderlinge verhoudingen en de samenwerking'.* En: *'Voor wat betreft de onderlinge verhoudingen zijn we zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau (en met aanbieders) momenteel met elkaar in gesprek over waardensturing en een toekomstbestendige regionale samenwerking'.*

Hierover zijn de volgende vragen gesteld aan de wethouder:

Vraag: Hoe beziet de wethouder het onderlinge vertrouwen en samenwerking in Haaglanden?

Larissa antwoordt dat het besluit van Den Haag in eerste instantie heeft geleid tot onrust en ongemak. Op dit moment kan worden gesteld dat het besluit van Den Haag regionaal leidt tot een meer inhoudelijk gesprek over jeugdhulp en samenwerking en vanuit welke waarden de gemeenten willen sturen op de jeugdhulp. Daarnaast ontstaat meer dan voorheen het gesprek over wat gemeenten van elkaar kunnen leren. We hebben in 2022 en in 2023 constructief samengewerkt om de mogelijke impact in beeld te brengen en beheersmaatregelen te realiseren waar dat nodig werd geacht. Gemeenten hebben een actieve rol gespeeld en blijven actief samenwerken om de jeugdhulp in Haaglanden te verbeteren en het onderlinge vertrouwen te versterken.

Larissa licht toe dat de regionale samenwerking van kracht blijft. In overleg met de H8 gemeenten wordt bepaald hoe de samenwerking wordt vormgegeven. Rijswijk is op het gebied van de WMO onderdeel van de H5 samenwerking. Deze constructie is ook mogelijk voor de jeugdhulp. In Zoetermeer onderzoeken ze de wijze waarop ze de specialistische jeugdhulp willen inrichten en organiseren. Op den duur kunnen er in de regio keuzes worden gemaakt voor de langere termijn. Preventie kun je als gemeente zelf inrichten. Daarnaast geeft Larissa aan dat de kosten voor jeugdzorg in 2023 verder zijn gestegen tot 5 miljoen euro. Er moeten moeilijke gesprekken gevoerd worden die direct de samenwerking raken. De Jeugdwet heeft nu eenmaal een open karakter. Dat is niet hetzelfde als dat het een 'afvoerputje' is voor dat wat niet met andere zorgwetten kan worden gecompenseerd.

Vraag: Wat moeten we ons voorstellen bij een gesprek over waardensturing?

Larissa antwoordt dat wanneer we het hebben over waardensturing, het gaat om het initiëren van gesprekken tussen de regiogemeenten over governance en sturing. Dit gebeurt vanuit een modelmatige, cyclische aanpak, die later uitgebreid kan worden naar regionale partners zoals aanbieders en verwijzers. Het doel is om een gedeeld begrip te creëren over een gezamenlijk vertrekpunt, gebaseerd op gedeelde waarden. Er is in januari een eerste gesprek gevoerd op bestuurlijk niveau in de regio waar we van zijn en waar we van willen zijn. Wat is jeugdhulp en

waar ligt de verantwoordelijkheid van ouders. Een ieder heeft hier een eigen referentiekader bij. Via de cyclische aanpak wordt dit verder opgepakt, dit wordt begeleid door verschillende partners. Er wordt getracht begrip te creëren over een gezamenlijk vertrekpunt; alle kinderen moeten gelijk behandeld worden. De aanbieders staan open voor samenwerking; in de praktijk zijn dingen soms niet uitvoerbaar. Elk kwartaal zijn er daarom ontwikkeltafels met de aanbieders.

Vraag: Is er een proces om te komen tot een toekomstbestendige regionale samenwerking?

Larissa antwoordt dat de diverse ontwikkelingen in de regio Haaglanden het noodzakelijk maken om de samenwerking in Haaglanden rond jeugdhulp toekomstbestendig te houden. Dit kan in de toekomst leiden tot aanpassingen in de governance van de netwerksamenwerking en de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Hiermee gaan we regionaal aan de slag door middel van waardensturing en een verkenning naar een update van de governance c.q. toekomstbestendige regionale samenwerking. De wijzigingen die voortkomen uit de verkenning nemen we mee in een wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (7e wijziging). Hiermee gaan we in 2024 aan de slag.

Vraag: Wat zijn de ambities van de gemeente Rijswijk in dat proces?

Larissa antwoordt dat we ernaar streven om actief deel te nemen aan het proces om te komen tot een toekomstbestendige regionale samenwerking binnen Haaglanden. De ambities van de gemeente Rijswijk in dit proces zijn tweeledig:

- Streven naar een effectieve en efficiënte governancestructuur binnen de netwerksamenwerking en de GR, die de behoeften van de gemeente en haar inwoners weerspiegelt en tegelijkertijd de regionale samenwerking versterkt.
- Actief bijdragen aan het proces van waardensturing en het verkennen van mogelijke updates in de governance, met als doel een toekomstbestendige regionale samenwerking te realiseren die aansluit bij de veranderende behoeften en ontwikkelingen in de regio Haaglanden.

Larissa is voorzitter van de GR. Er is een regiovisie gemaakt. Mocht er sprake zijn van een aanbestedingstraject dan moeten we op tijd beginnen, bij voorkeur niet tijdens het vormen van een nieuw college. Binnen de huidige contracten zijn er ook mogelijkheden voor verlenging.

Impact op de inkoop van jeugdhulp

Uit de documenten blijkt dat de gevolgen voor de lopende jeugdhulpcontracten voor de H8 beperkt / beheersbaar zijn.

In 2025 wordt de jeugdhulp opnieuw ingekocht in de H8-gemeenten, waarbij dan sprake is van een halvering van de inkoop en de onderhandelingspositie voor de H8-gemeenten wordt verzwakt.

Vragen aan de wethouder:

Vraag: Deelt u de mening dat er vrijwel geen negatieve financiële consequenties zijn voor de inkoop per 1-1-2025 als gevolg van het wegvallen van het Haagse deel?

Larissa antwoordt dat zoals aangegeven in de raadsbrief impactanalyse Haags Toekomstperspectief jeugd- en gezinshulp (kenmerk IB 23 114), er tot 2026 geen sprake is van effecten op de kosten en organisatie van het Servicebureau. Echter, dit zal naar verwachting op termijn onderwerp van gesprek worden in de regio, gezien het geamendeerd besluit van de

Vraag: Heeft de gemeente Rijswijk de intentie een deel van de ambulante jeugdhulp per 1-1-2025 op andere wijze in te kopen en te bekostigen?

Larissa antwoordt dat als onderdeel van ons streven naar verbetering en efficiëntie, we voornemens zijn om dit vraagstuk gezamenlijk met onze regiogemeenten aan te pakken, in lijn met het waardensturingstraject. Wanneer de gemeenten naar de toekomst toe de overeenkomsten willen wijzigen dan is dat mogelijk. Het goede gesprek over jeugdhulp moet gevoerd worden. In Rijswijk heeft 1 op de 8 (afgerond) kinderen (0 tot 20 jaar) ondersteuning. Landelijk is het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt gestegen van 1 op 27 (voor decentralisatie medio 2009) naar 1 op 7 in 2023. Op 5 maart komt er een Raadsinformatiebrief over de kosten, dit is openbaar en te raadplegen door de ASD.

Het goede gesprek is waar we van zijn en waar we van willen zijn. Sommige dingen zijn niet wettelijk verplicht maar wil je wel. Bijvoorbeeld buurtgezinnen of het project scheiden zonder schade. Dit werkt preventief en zorgt ervoor dat kinderen niet in de hulpverlening komen. Helaas is dat lastig in cijfers uit te drukken. Larissa moet daarover verantwoording afleggen aan de gemeenteraad. Uiteindelijk is het beter voor kinderen om in de preventieve fase geholpen te worden en bovendien is dit goedkoper dan dat kinderen in de GGZ terecht komen. Zonder extra financiering vanuit het Rijk zullen we gedwongen zijn om strengere keuzes te maken en duidelijke kaders te stellen in de kadernota

De ASD vraagt ook of er ook overleggen zijn met scholen. Larissa antwoordt dat er structureel overleg is met de schoolbesturen en dat zij ook actief scholen bezoekt. Bij die gesprekken hoor je veel, zij heeft veel respect voor leerkrachten die het zeker niet makkelijk hebben. Scholen zijn erg bereid tot samenwerking. Grote kinderopvangen staan ook open voor samenwerking.

De ASD zal betrokken blijven bij de ontwikkelingen.

Vaststellen agenda

Uit te brengen adviezen aan B&W

Presentaties/toelichting ter informatie

Sociale kaart Rijswijk met Brigitte de Niet en Reema Rameswar

Brigitte licht haar presentatie toe. Een sociale kaart is een hulpmiddel dat antwoorden en informatie geeft over organisaties en hun aanbod van diensten, producten en activiteiten in het sociale domein (zorg en ondersteuning aan inwoners, participatie, werk, schulden en jeugd). De gemeente wil een sociale kaart die aansluit bij taalniveaus en behoeftes. De ASD geeft in de vergadering de plussen en minnen door van de gepresenteerde sociale kaarten.

De sociale kaart van de gemeente Rijswijk beperkt zich tot het sociaal domein. De ASD merkt op dat bij de gemeente Flevoland gezondheidszorg en wonen in de sociale kaart zijn opgenomen. Qua vormgeving verkiest de ASD de sociale kaart van Rijswijk, qua inhoud die van Flevoland. Er kan voor gekozen worden om een aantal partners toestemming te geven om gegevens te actualiseren. De enquête verschijnt onder andere ook op de participatiepagina (samen.rijswijk.nl, vanaf 8 maart) van Rijswijk, in de krant, digitaal, binnen de gemeente en door ketenpartners te vragen om deze door

inwoners in te laten vullen. De intentie is om de enquête door verschillende doelgroepen in te laten vullen. Daarna komt een rapportage van bevindingen en aanbevelingen. Stel dat er geen sociale kaart komt, dan wordt de bestaande hulpwijzer Rijswijk helemaal aangepast. Brigitte noteert de tips van de ASD.

Uitvoeringsagenda Jeugd met Eva Voorn

Eva licht haar presentatie toe. De ASD merkt op dat het onhandig is dat jeugdhulp en preventief jeugdbeleid zo gesplitst worden, dat zegt de burger niets. Eva beaamt dit, naar buiten toe wil je dat het 1 ding is. Preventie staat wel los van de jeugdhulp, ook al heb je dezelfde doelen. Er zijn voor- en nadelen van splitsing, maar deze keuze is gemaakt. Er zijn 6 doelen die je wil bereiken, dat doe je via jeugdhulp of via preventief jeugdbeleid. Er is een financieel tekort, de acties zou je moeten monitoren en afzetten tegen de doelen, zodat je heldere keuzes kunt maken tussen wat je wel of niet doet. De ASD merkt op dat het belangrijk is om de verbinding te leggen met jeugdhulp. In het radarrapport zijn handvatten gegeven van zaken waarop je kunt meten hoe preventie helpt. Eva meldt dat dit is opgenomen in het actieplan jeugdbeleid.

Eva meldt dat je als gemeente lokaal invloed hebt, regionaal en bovenregionaal is de invloed op niveau lobbyen. Stel dat alle 6 doelen over een paar jaar georganiseerd zijn, dan wil dit niet zeggen dat je nooit meer te maken hebt met bezuinigingen of slechte zorg. Je bent ook altijd afhankelijk van regionaal en bovenregionale omstandigheden, als gemeente heb je niet op alles invloed. Vanuit de VNG wordt namens gemeenten de financiële tekorten aangekaart. Er zijn nu geen vergelijkbare gemeenten waaruit blijkt dat preventie helpt. Eva antwoordt op een vraag van de ASD dat de aanbieders geen deel van het proces zijn, al lopen er wel een aantal lijntjes (met bijvoorbeeld Welzijn Rijswijk en Expex). Belangenverstrengeling moet voorkomen worden in het beleid. Nadat het beleid er is, worden de aanbieders wel betrokken. De route naar de raad, inclusief de ASD, is waarschijnlijk in oktober. Dit staat nog niet in de planning van het jaaroverzicht. De gemeente wil beleid maken maar daarbij kun je niet om kostenbeheersing heen; geld is ook een grote factor. De ASD merkt op dat het daarom belangrijk is om het aanbod te monitoren en dan het college te adviseren.

Mededelingen

De heidag wordt gehouden op 6 april. Eventuele aanvullende ideeën kunnen de leden doorgeven aan Arnoud, hij stuurt een programma.

Een ASD-lid heeft aangegeven het uitvoeringsreglement op de website te willen zien, dit wordt uitgevoerd.

Overige bespreekonderwerpen

Besluitenlijst ASD d.d. 24 januari 2024

Naar aanleiding van:

- Er is nog geen antwoord van het college op het advies over het Sociaal wijkteam. Dit komt er wel nog aan. De antwoorden van het college op de uitvoeringsregeling mantelzorgwaardering 2023 en ANWB Automaatje waren ook vrij laat.
- Het is nog niet gelukt om een afspraak te maken met de voorzitter van de adviesraad energietransitie.

Het verslag wordt vastgesteld.

Voorzittersoverleg H10

Verslag overleg 10 januari 2024

De reden om positieve gezondheid te agenderen is niet bekend, het is geen nieuw onderwerp maar wel interessant.

Het is niet duidelijk wat precies het plan is op de H10 ASD bijeenkomst op 4 maart. Er sluiten vanuit de ASD Rijswijk 6 leden aan.

Ingekomen stukken

Reactie B&W op advies ASD over uitvoeringsregeling mantelzorgwaardering 2023

Ter kennisneming aangenomen.

Reactie B&W op advies ASD ANWB automaatje

Ter kennisneming aangenomen.

Rapport Een zeker bestaan

Ter kennisneming aangenomen.

Jaarplanning 2024

Kim wordt gevraagd deze te updaten.

Mailwisseling over onderwerp CEO WMO

Ter kennisneming aangenomen.

Verzonden stukken

Rondvraag

Sluiting

De vergadering wordt gesloten om 20.30 uur.